

Motion till riksdagen 2020/21:1232

av **Désirée Pethrus (KD)**

EU och biståndet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU blir ledande i genomförandet av Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att fler länder inom EU når upp till unionens mål om att minst 0,7 procent av BNI går till bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU:s bistånd efterlever de kriterier som biståndskommittén OECD-Dac har fastslagit och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i förhandlingarna om EU:s långtidsbudget bör verka för att biståndet till civilsamhället, mänskliga rättigheter, jämställdhet och SRHR får ökad prioritet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU bör intensifiera sina insatser mot korruption och sätta större press på mottagarländer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att plattformen EU Aid Explorer utvecklas ytterligare så att informationen om unionens biståndsinsatser blir mer fullständig och tydlig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Efter långa och svåra förhandlingar kunde EU:s ledare den 21 juli 2020 äntligen presentera ett kompromissförslag om långtidsbudget. Även om det är positivt att budgeten i sin helhet minskade från tidigare förslag så är den minskade biståndsdelen beklaglig. Enligt förslaget kommer delen där biståndet ingår uppgå till 70,8 miljarder euro jämfört med tidigare förslag på 79,2 miljarder. Med anledning av detta och det

faktum att coronapandemin har accentuerat och förvärrat problemen och behoven i många låg- och medelinkomstländer är det än viktigare att EU:s bistånd går till rätt insatser som gör verklig skillnad för människor. EU:s långtidsbudget för 2021–2027 kommer även att sätta ramarna för unionens utvecklingssamarbete framöver. Därmed kommer den att vara en avgörande faktor för att kunna uppnå målen för Agenda 2030, som 2015 antogs av FN:s generalförsamling. I rådsslutsatserna *Mot ett hållbarare EU 2030* från 2018 betonade EU att unionen fortsatt måste spela en ledande roll igenomförandet av Agenda 2030. Detta är naturligtvis positivt, men EU:s medlemsländer måste även leva upp till dessa ambitioner. Det är bara ett fåtal länder som idag lever upp till EU:s mål om att minst 0,7 % av bni ska gå till officiellt bistånd under löptiden för 2030. Ska EU kunna vara ledande och ska vi kunna uppnå målen för Agenda 2030 bör Sverige inom EU verka för att fler länder når upp till att minst 0,7 % av bni går till bistånd.

Som världens största givare av utvecklingsbistånd och humanitärt bistånd spelar EU en unik roll för att bidra till utvecklingen i världen. Unionens utvecklingssamarbete ska bekämpa fattigdomen i världen, främja demokrati och mänskliga rättigheter samt bidra till en social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling. I en tid när biståndet alltmer styrs av nationella och andra intressen måste Sverige stå upp för en generös biståndspolitik som utgår från mottagarens behov.

Det har framkommit oroväckande rapporter och uppgifter om att EU:s bistånd, exempelvis från *The EU Emergency Trust Fund for Africa*, används på felaktigt sätt, går till militära insatser och går till aktörer som systematiskt kränker mänskliga rättigheter. Detta för att motverka irreguljär migration till unionen. EU:s biståndspolitik måste vara inriktad på att bidra till fred och välbefinnande i vårt närområde och därigenom skapa framtidshopp för människorna som bor där. Detta är i sig ingen motsättning till målet om att minska den irreguljära migrationen till Europa och stoppa flyktingsmugglare. Men även EU:s bistånd måste nå upp till de krav och kriterier som man inom organisationen OECD, och dess biståndskommitté Dac, har kommit överens om. Bistånd får aldrig gå till aktörer som inte respekterar de mänskliga rättigheterna eller på annat sätt inte uppfyller biståndets grundläggande principer.

I förhandlingarna om biståndsbudget har EU-parlamentet presenterat sitt förslag. Dessa innebär en rad förbättringar från kommissionens förslag. Sverige bör i förhandlingarna verka för samma linje som EU-parlamentet i frågor såsom ökat stöd till civilsamhället, mänskliga rättigheter och jämställdhetsarbetet. Att parlamentet särskilt nämner sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är något som Sverige bör ställa sig bakom.

Korruption hämmar utvecklingen och motverkar möjligheten att uppnå fred. Antikorruption ingår även i Agenda 2030. Insatserna för att bekämpa detta fenomen bör få högre prioritet inom EU och dess utvecklingssamarbete. Med sin ekonomiska och politiska tyngd kan unionen göra så mycket mer i länder där korruptionen är utbredd. EU måste även – i högre utsträckning än idag – motverka korruption och oegentligheter i de biståndsinsatser som unionen hanterar.

I början av 2019 lanserade EU-kommissionen plattformen EU Aid Explorer som kan liknas vid Sidas webbaserade informationstjänst Openaid. Detta är ett viktigt steg för att öka transparensen och göra informationen mer lättillgänglig, men fortfarande saknas många uppgifter om vad biståndet går till. Transparensen och tillgängligheten behöver förbättras och Sverige bör vara drivande även i detta arbete.

Désirée Pethrus (KD)